

razredi so v prostorih, ki bi bili primernejši za vlažne kleti, nego za šolske sobe in ne zadostujejo ne zdravstvenim, ne šolskim zahtevam. Pa tudi, ko bi zadostovali, bilo bi težko drug zavod spraviti pod isto streho. Kdor se spominja še časov, ko sta bili gimnazija in realka pod isto streho, ve, koliko je bilo prepirov in ravsa med učenci in vodstvo je težko vzdrževalo red, in zato se zmiraj uresničuje neki star pregovor; dva petelina na enem kupu ne storita dobro". (Smeh.) Treba bode, ako se v Ljubljani napravi nova gimnazija, misliti na to, da se preskrbi novo poslopje, to pa ne bode le malo stalo; za dovolitev novega zidanja treba bode privolitve državnega zbora in zatorej sem se jaz v lanskem zasedanju usojal slavnemu zboru priporočati, naj raje pri ministerstvu zahteva obstanek kranjske gimnazije, kar bi bilo za državne finance mnogo bolje, nego v Ljubljani napravljati novo gimnazijo. In jaz mislim, da bole visoki državni zbor, pretresujoč mojo resolucijo, gotovo tudi gledal na denarno stran in morda ravno iz teh razlogov podpiral naše težnje in ministerstvu priporočal, naj raje pusti kranjsko spodnjo gimnazijo, nego napravi v Ljubljani novo; in to bode tem raje storil, ako vidi, da stem ne ustreza le državnim financam, temveč tudi želji našega ljudstva in potrebam naše dežele. Zato prosim, gospôda, da sprejmete predlog, kakor vam ga je stavil upravni odsek.

Iz državnega zbora.

Od minule srede dne 31. oktobra do včeraj 6. novembra, zbornica poslancev ni imela seje, zboroval je samo budgetni odsek in nekateri manj pomenljivi odseki in pa klubi. Sicer pa tudi dnevni red včerajšnje seje ni bil nikakor pomenljiv. Pomenljivi ste pa v teku tega tedna nastale dve reči:

- a) Razkrojenje levičarjev.
- b) Nov načrt vojnega zakona.

Ko je bil v ministerstvo pozvan grof Schönborn sprevidili so levičarji državnega zbora, da se za nje bliža v odločilnih krogih še nepovoljnija doba, in čuti je bil od vseh strani glas, da se mora levica zopet zediniti. V ta namen posvetovali so se posamezni levičarski klubi in njihovi načelniki, skrivnostno se je šepetalo, da je levica zopet združena. Na torek večer vabljeni so bili vsi levičarski klubi z izdanim klicom „važno naznanilo“ za dnevni red. Že nedeljski listi pa so naznanjali jedro onega kar se je pripravljalo kot „važno naznanilo“ namreč: a) predstojniki levičarskih klubov združevajo se v neki izvršilni odbor, b) red, glede vzajemnosti pri glasovanju, dosledno tudi pri razpravah, se poojstri. Temu pa se dodaja bolj pomenljiva novica, da se Plener odcepi s svojimi pristaši od nemško-avstrijskega kluba ter osnuje nov klub z imenom „narodno nemški klub“, potem pa se ima ostanek

nemško-avstrijskega kluba tudi prekrstiti ter sprejeti ime „konservativno-nemški klub“, ki bi ostal pod vodstvom Chlumecky-jevim ter bi bil morebiti začetek one sredne stranke, o kateri se je svoj čas toliko pisarilo in govorilo.

Konoc pogajanja med levičarji je toraj ta, da se elementi njeni razkrojajo po neki skupnosti svojega teženja. Pri vseh teh razlikah ostajajo toraj: nemško-narodna zadruga, protisemiti, dunajski demokrati in zgoraj omenjena dva nova kluba. Združeni bodo toraj pod vodstvom Plenerjevim nemško-pemski nespravljivi elementi in se bodo vvrstili takoj za one protisemite in pa nemško narodne zadruge, ki v prvo vrsto slavijo svoje velikonemške narodne naklepe. Tem nasproti je konservativno-nemški klub vsaj po svoji sestavi z nemško-avstrijskim geslom, se ve da po onem kopitu nekdanjih liberalnih vlad, ki vso srečo Avstrije uvidevajo v državnem nemškem jeziku, z vsemi ustavi nasprotnimi posledicami.

Druga važna stvar tega tedna je, minulo soboto predsedništvu zbornice predložen načrt zakona o „uvedenju novega brambovskega zakona“.

Člen prvi načrt izreka razveljavljenje brambovskih zakonov z leta 1868 in pa z leta 1882.

Drugi člen obsega nov brambovski zakon obsegajoč 71 paragrafov.

Člen III. obsega devet točk prehodnih določb. Načrt zakona 16 polnih tiskanih strani, pojasnila pa 68. strani. Poojstrila novega zakona so pomenljiva, pa žalibog potrebna. Več o tem zakonu spregovorimo pri drugih prilikah.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Vernih duš dan obhajal se je v Ljubljani zopet, po prestanku nastalem vsled nalezljivih bolezen, sijajno. Ljudstvo slovensko slavilo je zopet srčno drage svoje vodje in prvoboritelje na političnem in slovstvenem polju. Izrekoma bil je zelo mnogobrojno obiskan grob očeta dr. Bleiweisa, dalje groba Vodnikov in Čopov. Na novo bil je razkrit nagrobni spominek Levstik-Raičev, izdelan po načrtu deželnega inženirja Hraskega. To lepo slavljenje spomina zasluženih naših mož, katero se ponavlja leto za letom, je gotovi najboljši dokaz napredka in zrelosti našega naroda in poroštvo za srečno prihodnost njegovo. Ostanimo vedno hvaležni in s tem tudi vredni nasledniki velikih mož, ki so z uma svitlim mečem vspešno delovali za probujenje naroda slovenskega.

— Slovensko gledališče. Dramatično društvo spravilo je na oder v Čitalnici vernih duš dan žaloigro „Mlinar in njegova hči“, minulo nedeljo pa burko: „Enajsta zapoved“.

— Gospod deželni predsednik baron Winkler vrnil se je minulo nedeljo večer nazaj z Dunaja, kjer se je mudil po svojem poslu večji del minulega tedna.

— V državnem zboru spustili so nasprotniki narodne enakopravnosti na Koroškem v povpraševanju do bivšega vodjé pravosodnega ministerstva barona Pražak-a in do sedanjega pravosodnega ministra grofa Schönborn-a prve pa jako tumpaste pušice, zakaj se pri peterih novo razpisanih avskultantskih mestih zahteva znanje tudi slovenščine v besedi in pisanji. Poslanec Steinwender, ki je vendar kot profesor zadosti poučen človek, smeši se pri tem povpraševanju z neresnično trditvijo, da je na Koroškem samo k večjem četertina prebivalstva „Vendos“ in o teh dalje trdi, da vsi umejo nemško, nasproti pa, da ne umejo „novo-“ slovenščino. Viditi je, da ti gospodje ne vedo, kaj se je na Koroškem godilo vsaj minulih 40 let in tako se delajo tudi slepe za to, kar se tam godi sedaj. Ako bi gospodje hodili vsaj tu in tam poslušat besedo Božjo, ki se koroškim Slovencem oznanja vedno v slovenščini, in ako bi le od daleč pogledali vsakoletne knjige Mohorjevega društva, kakoršne prečitava z veseljem in vspehom tudi koroško slovensko ljudstvo, potem bi ue bili tako surovo v obraz resnici in zdravi pameti.

— Shod avstrijskih katolikov na Dunaji bo koncem tega mesca v prostorih „Musikverinssaal“ in razpravljala se bodo pri shodu, kakor obeta oklic osrednjega odbora: socijalna vprašanja, vprašanje verske šole, vednost in umetnost in pa vprašanje katolištvu prijaznega časništva. Kakor se nam poroča vdeležili se bodo tega shoda zastopniki katolikov vseh dežel in vseh izobrazjenih stanov. Bog daj mnogo stalnega vspeha!

— Deželni odbor kranjski razpisal je službo vodje za poberanje deželne naklade od žganja, ter sklenil prošnjo za sodnijsko dražbo starega gledališkega stavišča v smislu dotičnih deželnozbornskih sklepov.

— Vabilo k besedi s plesom, katero priredi Šišenska čitalnica na Martinovo nedeljo dne 11. novembra 1888 v prostorih Koslerjeve zimske pivarne. Spored:

1. Nedvêd: „Avstrija moja“, možki zbor (nov).
2. Baumbach-Funtek: Odlomek iz „Zlatoroga“, deklamuje gospodična Josipina Vernikova.
3. * * * „Barkolora“, Duett za ženska glasova s spremljevanjem glasovira.
4. Odvetniki. Opereta v I. dejanji se spremljevanjem na glasovirji.
5. Volarič: „Slovan na dan“, mešan zbor (nov).
6. Jenko Dav.: „Vidov dan“, možki zbor se spremljevanjem glasovira (nov).
7. H. Sattnar: „Na Planini“, mešan zbor z bariton-solo (nov).
8. * * * „Mihova ženitev“, možki zbor.

Besedi sledi tombola in potem ples. Pri besedi in plesu svira oddelek vojaške godbe c. kr. pešpolka

baron Kuhn št. 17. Začetek ob 7. uri. Vstopnina 30 kr. Častiti društveniki so vstopnino prosti.

K obilni vdeležbi najuljudneje vabi

Odbor Šišenske čitalnice.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Zbornica poslancev zborovala je včeraj in zboruje, kakor se nam poroča, tudi danes. Javne razprave postale so prav naravno malo zanimive, nasproti postajajo va toliko zanimivejše, razprave v odsekih in v klubih.

Budgetni odsek pričel je in nadaljuje svoje delovanje prav marljivo, vrše pa se ob enem posvetovanja v klubih in v še ožjih krogih o načrtu nove brambovske postave s silno važnimi in težkimi svojimi novimi naredbami. Prevagava pa kolikor je to moč sedaj opazovati prepričanje, da se sicer zahteva sila velik in težak krvni davek, da se mora pa vendarle privoliti, ker je neobhodno potreben in služi v toliko večjo varnost vse države kakor tudi posameznih njenih brambovcev, kolikor večja je in postaja naša lastna vojna sila.

Posvetovanje v odseku o brambovski postavi prične se prihodnji ponedeljek.

V četrtek zboruje tudi odsek sestavljen za posvetovanje načrta zakona o znamenjih za varovanje izdelkov različnih obrtnih strok (Markenschutzgesetz).

Nemška. — Volitve za deželni zbor Pruski so dognane in videti je, da se v obče lice pruskega zastopa ni spremenilo. Zadnje pod pritiskom Bismarkovem dognane volitve vršile so se z geslom dogovora vsih mnogovrstnih, pa v obče vladi prijaznih strank in prevrat javnega menenja, ki se je pripravljajal za čas vladarstva pokojnega cesarja Friderika, presukal se je po nastopu sedanjega cesarja zopet natanko na prejšnjo razmerje. Zadnje dni ponavljala se je zopet govornica, da stari knez Bismark namerava zavolj bolednosti odložiti večji del preobilnega svojega posla ter postaviti po volji cesarjevi na svoje mesto sina Herberta grofa Bismarka.

Prej ali slej zgodi se to gotovo in razumljivo je, da hoče oče Bismark preskrbeti sinu svojemu najveljavnejše mesto v državi, prvič, ker je sin njegov. drugič pa tudi za to, da dejansko kader in kolikor treba vender le odločilno besedo zase obdrži, stari nemški kancler tako v notranjih kakor v unanjih političnih in gospodarskih vprašanjih.

Potovanje cesarjevo po Avstrijskem in Laškem se vedno še razpravlja v časništvu. Berolinski časniki se ve da govore deloma zelo laskavo o tem potovanji in njegovih uspehih, še bolj pa razpravljajo nemilostivi odgovor cesarjev pri njegovem povratu v Berlin nasproti tamošnjemu časništvu. Uradni „Reichsanzeiger“ prijavil je oni del cesarjevega odgovora do besede, pa je moral potem dodati še neko uradno pojasnilo ker je časništvo ravnalo s tem karanjem cesarjevem, kakor z nebodiga-